

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/pamiec/miejsca-pamieci/9142,MARGONIN-miasto-w-powiecie-chodzieskim.html>
26.04.2024, 19:55

MARGONIN (miasto w powiecie chodzieskim)

1. Na skwerze pośrodku Rynku, na miejscu poprzedniego pomnika z 1982 r., 6 I 2009 r. odsłonięto pomnik „Poległym za Wolność” (proj. Jerzy Sobociński). Ma on formę pionowego elementu betonowego, po którego trzech stronach umieszczono spiżowe rzeźby żołnierzy polskich (w umundurowaniu i z bronią): z powstania wielkopolskiego, września 1939 r. i sił zbrojnych na obczyźnie. Po bokach obszernej podstawy, wyłożonej płytkami kamiennymi, znajdują się rzeźby leżących lwów.

2. W kościele parafialnym, zaraz przy bocznym wejściu do prawej nawy, wmurowana jest tablica z nazwiskami pięciu parafian, którzy stracili życie w styczniu, lutym i kwietniu 1919 r. na północnym froncie powstania, i ośmiu osób poległych w wojnie polsko-bolszewickiej. U dołu tablicy znajduje się napis: *Pamięć o nich niechaj nie wygaśnie!*

3. Na cmentarzu (znajdującym się przy ul. Cmentarnej), na lewo od centralnej figury, pochowano sześciu powstańców wielkopolskich: Mariana Suwalskiego (patrz Borowo), Franciszka Grawczyka (w *LS Gaszyka*) i Kazimierza Wojtkowiaka, poległych 20 i 22 II 1919 r. w rejonie miasta, oraz trzech innych, którzy zginęli w latach 1921-22. Zbiorowy grób kryty jest płytą ze sztucznego kamienia, z wypukłym krzyżem na wierzchu. Nagrobek z tego samego materiału zwieńczono dużym krzyżem, poniżej którego widnieje napis oddający *cześć bohaterom poległym za wolność*, a po bokach dwie tablice z nazwiskami pochowanych oraz miesiącem i rokiem śmierci. W sąsiedztwie spoczywają inni uczestnicy powstania.

4. Przy wejściu na cmentarz parafialny w 2014 r. ustawiono kamienną tablicę, na której wypisanych jest 111 nazwisk uczestników powstania wielkopolskiego pochowanych na tym cmentarzu.

5. Na ścianie budynku przy ul. Kościelnej, w którym podczas powstania wielkopolskiego miała siedzibę komendantura miasta, w 2013 r. wmurowano czarną kamienną tablicę pamiątkową.

